NvM Perttu Wasenius

HE 219/2022 vp

Hallituksen esitys valmiuslain muuttamisesta annetun lain 88 ja 126 §:n muuttamisesta

OIKEUSMINISTERIÖ JUSTITIEMINISTERIET

Esityksen tausta ja keskeinen sisältö

- Eduskunta käsitteli alkukesästä 2022 kahta erillistä valmiuslain muuttamista koskevaa hallituksen esitystä.
  - HE 63/2022 vp: Hybridivaikuttamista koskeva valmiuslain täydennys, jossa mietintövaliokuntana PuV.
  - HE 56/2021 vp: Hyvinvointialueiden perustamiseen liittyvä esitys, mietintövaliokuntana StV.
- Esitykset käsiteltiin ja hyväksyttiin eduskunnassa niin samanaikaisesti, ettei niiden johdosta tehtyjä valmiuslain 88 ja 126 §:n muutoksia ollut mahdollista yhteensovittaa.
- Käsiteltävänä olevan esityksen tarkoituksena on lakiteknisesti yhteensovittaa kesällä jo sisällöllisesti käsitellyt ja hyväksytyt muutokset.
  - Käytännössä valmiuslain 88 ja 126 §:n sanamuodoissa yhdistettäisiin niihin kesällä 2022 hyväksytyt muutokset.
  - Esitykseen ei sisälly uusia muutosehdotuksia eikä sillä ole em. esityksistä itsenäisiä vaikutuksia.

Valmiuslain kehittämisen seuraavat vaiheet

Valmiuslain kokonaisuudistus

- Valmiuslain kokonaisuudistuksen varsinainen työryhmävalmistelu käynnistynyt syksyllä 2022.
  - Valmistelutyöryhmä kokoontunut kahdesti ja parlamentaarinen seurantaryhmä kerran.
- Uudistuksen tavoitteena on saattaa valmiuslaki vastaamaan nykyaikaista käsitystä yhteiskunnan kokonaisturvallisuudesta ja sitä uhkaavista tekijöistä sekä erilaisten vaikutuksiltaan vakavien uhka- ja häiriötilanteiden tunnistamisesta. Tavoitteena on johdonmukainen, ajantasainen ja perustuslain kanssa sopusoinnussa oleva sääntelykokonaisuus, joka tarjoaa edellytykset tehdä erilaisten poikkeustilanteiden hallitsemiseksi oikea-aikaiset päätökset sekä sisältää asianmukaiset ja riittävät toimivaltuudet näiden päätösten toteuttamiseksi.
- Hankkeen alustava toiminta-/aikataulusuunnitelma:

  SYKSY 2022: Uudistuksen oikeudellisten reunaehtojen hahmottaminen ja keskeisten sääntelytarpeiden kartoittaminen

  KEVÄT 2023: Valmiuslain soveltamisedellytysten ajantasaistaminen, varautumisvelvollisuuden täsmentäminen sekä valmiuslain prosessien toimivuuden kehittäminen

  SYKSY 2023: Valmiuslain toimivaltuuksien tarkistamis-/täydentämistarpeiden selvittäminen (alatyöryhmät)

  KEVÄT 2024:Toimivaltasääntelyn tarkistaminen ja saattaminen vastaamaan perustuslain vaatimuksia

  Sääntelyratkaisujen käytännön toteuttamiskelpoisuuden ja toimivuuden testaus

  SYKSY 2024: Sääntelykokonaisuuksien yhteensovittaminen sekä valmiuslain rakenteen ja systematiikan tarkistaminen

  KEVÄT 2025: Esitysluonnoksen viimeistely
- HE tarkoitus antaa eduskunnalle viimeistään syysistuntokaudella 2025.